

สรุปผล
การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง
ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙
ณ Sunway Resort Hotel and Spa
รัฐ Selangor ประเทศมาเลเซีย

ประเทศไทยนำอาเซียนสร้างการศึกษาอย่างครอบคลุมและทั่วถึง
พัฒนาห้องเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาตลอดช่วงชีวิต

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ในการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยมีนายสุภัทร จำปาทอง รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยในการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียนระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งมีสรุปสาระสำคัญการประชุม รัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน ครั้งที่ ๑๑ (11th Senior Officials Meeting on Education) ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ห้อง Lagoon 2 ชั้น ๑๕ Sunway Resort Hotel and Spa รัฐ Selangor ประเทศมาเลเซีย เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาและกลั่นกรองวาระการประชุมที่จะเสนอ ต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษา ของอาเซียน ๑๐ ประเทศ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เยาวชน และการฝึกอบรม สำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน รองผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ พร้อมด้วย ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังมีประเด็นต่อไปนี้

๑.๑ *รับทราบ* สาระสำคัญการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของอาเซียนภายหลัง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษา ครั้งที่ ๑๐ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ณ ประเทศไทย การดำเนิน ความร่วมมือกับองค์กร/หน่วยงานระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ได้แก่ (๑) ความร่วมมือ ระดับอุดมศึกษาของอาเซียน - สหภาพยุโรปในกรอบความร่วมมือ EU-SHARE (๒) ความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษา ของอาเซียน - GIZ ในกรอบความร่วมมือ RECOTVET (๓) การดำเนินความร่วมมือกับสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ภายใต้โครงการ “ส่งเสริมการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและสันติวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(Promoting intercultural dialogue and culture of peace through shared histories in South East Asia)” (๔) การดำเนินความร่วมมือกับสำนักงานยูนิเซฟประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิกในโครงการ Southeast Asia Primary Learning Metric (SEA-PLM) (๕) การดำเนินความร่วมมือกับองค์กร Teach for All Network ในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กในถิ่นทุรกันดาร (๖) การขยายผลการดำเนินความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมตามโครงการนำร่องซึ่งญี่ปุ่นและอินโดนีเซียได้ดำเนินการร่วมกันและประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม (๗) ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอาเซียน – สหรัฐอเมริกา ภายใต้การให้ทุนการศึกษาผ่านโครงการ Fulbright US. – ASEAN 2015 Initiative และการดำเนินโครงการ Connecting the Mekong through Education and Training (COMET) (๘) ความตกลงระหว่างอาเซียนกับรัฐบาลฮังการีในความร่วมมือด้านการศึกษา (Cooperation Agreement between ASEAN and the Government of Hungary on Education Cooperation) (๙) การดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และ (๑๐) การเข้าร่วมประชุมของผู้แทนอาเซียนในการประชุม Asia-Europe Meeting (ASEM) Education Intermediate Senior Officials Meeting (ISOM) ภายใต้หัวข้อ Global Connectivity for ASEM Education เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๙ ณ กรุงมอสโก สหพันธรัฐรัสเซีย

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับทราบเพิ่มเติมถึงความก้าวหน้าการดำเนินความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสามด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๖๐ (ASEAN Plus Three Plan of Action on Education 2010 – 2017) ที่ประกอบด้วย ๗๗ กิจกรรม โดยในปัจจุบันมี ๑๘ โครงการที่ยังไม่มีเจ้าภาพรับผิดชอบดำเนินการ และแผนปฏิบัติการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ (East Asia Summit Education Plan of Action 2011-2015) ที่ประกอบด้วย ๑๕ โครงการ ซึ่งปัจจุบันมีกิจกรรมจำนวน ๒ กิจกรรมยังไม่มีเจ้าภาพรับผิดชอบดำเนินการ

๑.๒ รับรอง แผน ๕ ปีด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ (ASEAN 5-Year Work Plan on Education 2016 – 2020) และแผนปฏิบัติการภายใต้ปฏิญญากัวลาลัมเปอร์ว่าด้วยความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา (Framework of Implementation and Action Plan for the Kuala Lumpur Declaration on Higher Education)

๑.๓ เห็นชอบ

๑.๓.๑ เรื่องที่ให้เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ เพื่อพิจารณา ได้แก่ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้กับเด็กตกหล่น (ASEAN Declaration on Strengthening Education for Out-of-School Children and Youth (OOSCY) ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มจัดทำขึ้น และได้นำเสนอที่ประชุมฯ ทั้งนี้ประเทศต่าง ๆ ได้กล่าวขอบคุณประเทศไทยแต่มีข้อคิดเห็นว่าควรจะครอบคลุมเยาวชนด้วย จึงได้เสนอให้เพิ่มกลุ่มเยาวชนในปฏิญญาดังกล่าว

- โครงสร้างการบริการของคณะกรรมการจัดทำกรอบอ้างอิงคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications Reference Framework – AQRF : Governance and Structure)
- การปรับแก้เนื้อหากฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (Review and Revision of the ASEAN University Network Charter)

- การสมัครเข้าเป็นสมาชิกภายใต้ภาคผนวก ๒ ของกฎบัตรอาเซียนของเครือข่ายการประกันคุณภาพทางการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network - AQAN)

๑.๓.๒ เรื่องที่ไม่เห็นชอบให้เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ ได้แก่

- การจัดตั้งคณะทำงานด้านการศึกษาอาเซียน-รัสเซีย (ASEAN – Russia Working Group on Education) เกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ประชุมพิจารณาว่าการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างอาเซียนและรัสเซียเดิมนั้นปรากฏในกรอบความร่วมมือประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกด้านการศึกษาอยู่แล้ว จึงเห็นควรให้สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกรอบความร่วมมือดังกล่าว ตลอดจนการพิจารณาเปิดประเด็นความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนบวกหนึ่งนั้น จำเป็นต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบเพราะมีความเกี่ยวพันในหลายมิติ อาทิ ความสมดุลทางการเมืองในภูมิภาค ความคุ้มค่าของการลงทุนในทรัพยากรของประเทศสมาชิก ความจำเป็น และความพร้อมของประเทศสมาชิกในการดำเนินความร่วมมือในกรอบใหม่

- การจัดตั้งกองทุนร่วมด้านการศึกษาของอาเซียน (Establishment of ASEAN Education Fund) ซึ่งสำนักเลขาธิการอาเซียนได้เสนอเป็นวาระอื่น ๆ เพื่อที่ประชุมพิจารณา อย่างไรก็ตามที่ประชุมเห็นว่ายังไม่สามารถพิจารณาเรื่องดังกล่าวได้เนื่องจากขาดข้อมูลประกอบการพิจารณาและหากในอนาคตจำเป็นต้องนำวาระดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียนขอให้สำนักเลขาธิการอาเซียนจัดทำข้อมูลประกอบการพิจารณาให้พร้อมด้วย

๒. การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๗ (7th ASEAN Plus Three Senior Officials Meeting on Education) ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๑.๐๐ น. ณ ห้อง Lagoon 2 ชั้น ๑๕ Sunway Resort Hotel and Spa รัฐ Selangor ประเทศมาเลเซีย เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาและกลั่นกรองวาระการประชุมที่จะเสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๓ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจา ๓ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาเยาวชนและการฝึกอบรม สำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน รองผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ พร้อมด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังมีประเด็นต่อไปนี้

๒.๑ **รับทราบ** สารระสำคัญการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของอาเซียนภายหลังการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๖ ที่ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ และความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนบวกสามอื่น ๆ ดังนี้ (๑) การจัดทำแผนปฏิบัติการภายใต้ปฏิญญากัวลาลัมเปอร์ด้านการอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา การอาชีวศึกษา การประกันคุณภาพทางการศึกษา การแลกเปลี่ยน และเคลื่อนย้ายระหว่างกันในภูมิภาค (๒) การดำเนินความร่วมมือภายใต้เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนบวกสาม (๓) ขอริเริ่มกิจกรรม ASEAN Cyber University ร่วมกับสาธารณรัฐเกาหลี และโครงการ AUN/SEED-net ร่วมกับญี่ปุ่น (๔) การจัดกิจกรรมร่วมกับสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้โครงการ ๒๕๕๙ ปีแห่งการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา (2016 China – ASEAN Year of Education Exchanges) ซึ่งมีกำหนดจัดสัปดาห์ความร่วมมือด้านการศึกษา ครั้งที่ ๙ (9th China-ASEAN Education Cooperation Week) การประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาจีน-อาเซียน (Second China – ASEAN Education Ministers Roundtable Conference) รวมถึงการให้ทุนการศึกษา การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การทำวิจัยร่วมกัน การแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษาและการพัฒนาภาษาจีน และ (๕) การจัดทำโครงการ Campus-Asia ซึ่งเป็นความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี

๒.๒ เห็นชอบ เรื่องที่ให้เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๓ เพื่อพิจารณา ได้แก่

๒.๒.๑ การจัดทำใบรับรองผลการศึกษาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก (Guidelines on Transcripts for Exchange Students) ที่จัดทำโดยคณะกรรมการอาเซียนบวกสามด้านการศึกษา

๒.๒.๒ การดำเนินความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสามด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๖๐ (ASEAN Plus Three Plan of Action on Education 2010 – 2017)

๓. การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๓ (3rd East Asia Summit Senior Officials Meeting on Education) ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๔.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ณ ห้อง Lagoon 2 ชั้น ๑๕ Sunway Resort Hotel and Spa รัฐ Selangor ประเทศมาเลเซีย เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาและกลั่นกรองวาระการประชุมที่จะเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกด้านการศึกษา ครั้งที่ ๔ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจา ๘ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี สหพันธรัฐรัสเซีย สหรัฐอเมริกา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เยวชุน และการฝึกอบรม สำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน รองผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ พร้อมด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังมีประเด็นต่อไปนี้

๓.๑ รับทราบ สารระสำคัญการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของอาเซียนภายหลังการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก วาระพิเศษ ณ ประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

๓.๒ เห็นชอบ เรื่องที่ให้เสนอต่อที่ประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกด้านการศึกษา ครั้งที่ ๔ ดังนี้

๓.๒.๑ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการเอเชียตะวันออกด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ (East Asia Summit Education Plan of Action 2011-2015)

๓.๒.๒ แนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกในอนาคต

๔. การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ (9th ASEAN Education Ministers Meeting : 9th ASED) ในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ รองเลขาธิการอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ พร้อมด้วยผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในพิธีเปิดการประชุมฯ H.E. Dato' Seri Mahdzir bin Khalid รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มาเลเซีย กล่าวต้อนรับรัฐมนตรีจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่เดินทางมาเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มาเลเซียจะเป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ เพื่อสานต่อการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน ภายใต้หัวข้อ “Fostering ASEAN Community of Learners - Empowering Lives through Education” ที่สอดคล้องตามเป้าหมาย แห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustain-able Development Goals - SDG) รวมทั้ง วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๕๕๘ และแผน ๕ ปีด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ตลอดจนการดำเนินความร่วมมือกับประเทศ คู่เจรจาอย่างเป็นรูปธรรม

ในการประชุมฯ H.E. Dato' Seri Mahdzir Khalid รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มาเลเซียได้ขอบคุณ ท่านนาง แสงเดือน หล้าจันทะบุณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา สปป. ลาว ที่ได้ส่งมอบตำแหน่งประธานที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน โดยมาเลเซียเชื่อมั่นว่าจะสานต่อกิจกรรม ที่ดำเนินการแล้วมาอย่างต่อเนื่องและพัฒนากิจกรรมใหม่เพื่อให้ความศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ได้เรียนเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียนกล่าวถ้อยแถลงและ ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาในภูมิภาค ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิก อาเซียน ได้แสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในการให้ความสำคัญกับการศึกษาในการเป็นกลไกการยกระดับคุณภาพชีวิตและ การลดช่องว่างการพัฒนา ประสานความร่วมมือการพัฒนาการศึกษาระหว่างกัน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ การอาชีวศึกษา ส่งเสริมการเคลื่อนย้าย แลกเปลี่ยน และการถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้ขยายขอบเขตการจัด การศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ การนำเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างเครือข่ายและบูรณาการการทำงานการพัฒนา การศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม และใช้ประโยชน์ของกิจกรรมจากองค์กร/หน่วยงาน ในปัจจุบันให้สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและสนับสนุนให้เกิดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อจัดการความท้าทาย ต่อการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

ในโอกาสนี้ พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมอย่างเชื่อมั่นว่าประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งประเทศไทย ต่างให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา และในปัจจุบัน ประเทศไทย อยู่ระหว่างการปฏิรูปการศึกษาที่กำหนดเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพ สร้างโอกาสทางการศึกษา และผลิตกำลังคนให้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงสร้างผู้เรียนให้มีทักษะ

ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นจุดเน้นสำคัญในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการบูรณาการการทำงานร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งยกย่องบทบาทของครูเป็นสำคัญ และได้มอบนโยบายในการประชุมทางไกล “นายกรัฐมนตรี พบเพื่อนครูทั่วประเทศ” เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นการพบกับครูจำนวนมากถึง ๔๕๐,๐๐๐ คน ว่า “ครูต้องพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ด้วยการเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน” นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยยังได้นำเสนอแนวคิด “การจัดห้องเรียนในศตวรรษที่ ๒๑” สำหรับประชาคมอาเซียน ด้วยการประยุกต์การสอนแบบ Live Broadcast เข้ากับวิชาเรียนภาษาอังกฤษ โดยใช้ประโยชน์จากองค์กร/หน่วยงานในระดับภูมิภาคที่มีความชำนาญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้พัฒนาเนื้อหาวิชาที่เหมาะสม และสามารถนำมาใช้เป็นหลักสูตรใช้ร่วมกันในภูมิภาค และเน้นย้ำว่า การดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ไม่เพียงจะสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่จะช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาด้วยความสนุกสนาน สอดคล้องตามประเด็นสำคัญด้านการศึกษาของอาเซียน ๘ ประการที่ได้รับรองโดยรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๘ ที่สปป. ลาวเมื่อปี ๒๕๕๗ นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยยังได้ขอบคุณประเทศสมาชิกอาเซียนที่ให้การสนับสนุนข้อริเริ่มของไทยในการจัดทำปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้กับเด็กตกหล่น (ASEAN Declaration on Strengthening Education for Out - of - School Children and Youth : OOSCY) เพื่อส่งเสริมการศึกษาที่ครอบคลุมและทั่วถึง และท้ายที่สุดได้นำเสนอการดำเนินงานประเทศไทยที่ให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ในทุกระดับภายใต้โครงการ “ประชารัฐ” ซึ่งมีกำหนดลงนามในบันทึกข้อตกลงร่วมกับบริษัทชั้นนำ ๑๒ แห่ง ในการร่วมสนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาโรงเรียนนาร่องกว่า ๓,๐๐๐ แห่งต่อไปในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๙

อนึ่ง ในวันเดียวกันนี้ เวลา ๑๒.๓๐ น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียนได้เข้าเยี่ยมคารวะ Dato - Sri Mohd Najib bin Tun Abdul Razak นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ณ ทำเนียบรัฐบาล ประเทศมาเลเซียด้วย

ในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน ที่ประชุมได้พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

๔.๑ รับรอง

๔.๑.๑ แผน ๕ ปีด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ (ASEAN 5-Year Work Plan on Education 2016 – 2020) ซึ่งสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ๒๕๖๘ ประเด็นสำคัญด้านการศึกษา ๘ ประการ (8 Keys Elements on Education) ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๘ เมื่อเดือนกันยายน ปี ๒๕๕๗ ทั้งนี้ แผนฯ ดังกล่าวได้กำหนดขอบเขตความร่วมมือ (priority areas) จำนวน ๑๙ สาขา รวม ๗๐ กิจกรรม โดยประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพใน ๕ กิจกรรม ได้แก่

๑) การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์อาเซียนศึกษาที่มีในภูมิภาคอย่างมีประสิทธิภาพ และได้กำหนดกิจกรรมที่ประสงค์ดำเนินการ จำนวน ๒ กิจกรรม ได้แก่ ๑) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานของศูนย์อาเซียนศึกษา รวมถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจ

กิจกรรม/โครงการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ (Develop guideline for ASEAN Studies Centre, including expected vision, mission, programmes, activities, and deliverables of ASEAN Studies Centres in the region) และ ๒) กำหนดรูปแบบ โครงสร้าง และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการจัดกิจกรรมของศูนย์อาเซียนศึกษา (Develop guidelines for ASEAN Studies programmes, including the definition, structure and expected learning outcomes)

๒) การจัดทำปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้กับเด็กตกหล่น (ASEAN Declaration on Strengthening Education for Out-of-School Children and Youth (OOSCY)) เพื่อส่งเสริมการศึกษาที่ครอบคลุมและทั่วถึง (inclusive education) สำหรับเด็กตกหล่นที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ทั้งนี้ สารสำคัญของปฏิญญาฉบับนี้มุ่งเน้นการสร้างความตระหนักในการจัดการศึกษาให้กับคนทุกกลุ่มด้วยการจัดการศึกษาแบบยืดหยุ่น (Flexible Education) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็นประชาชนโลกที่มีประสิทธิภาพได้

๓) การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างกันระดับอาชีวศึกษาในอาเซียน (Develop/improve cross-border TVET Internship Programme) และการสนับสนุนการจัดทำแนวทางเทียบเคียงคุณวุฒิการศึกษาระดับอาชีวศึกษาของอาเซียน (Develop/Implement TVET Academic Exchange Programme) โดยกิจกรรมทั้งสองนี้จะดำเนินการร่วมกับประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการเพิ่มจำนวนการแลกเปลี่ยนการฝึกงานและการฝึกปฏิบัติระหว่างกันในช่วงแรก และขยายผลไปยังมิติการพัฒนาความกลมกลืนทางการศึกษาระหว่างกันในภูมิภาคเพื่อให้บรรลุตาม SEA-TVET Chiang Mai Joint Statement on Harmonisation and Internationalisation of TVET in Southeast Asia

๔) การสร้างความเข้มแข็งให้มิติทางการศึกษาและสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อความยั่งยืน (Education for Sustainable Development : ESD) โดยดำเนินการร่วมกับประเทศฟิลิปปินส์ในการจัดทำงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์และศาสตร์แห่งความยั่งยืน (sustainable sciences) เพื่อส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลกระทบต่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน รวมทั้งเสนอแนะนโยบายที่สำคัญต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ ประเทศไทยโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Conference on ASEAN Way Forward for SDGs and COP 21 thru Social and Sustainability Sciences ณ กรุงเทพฯ ในช่วงประมาณปลายเดือนสิงหาคมถึงต้นเดือนกันยายน ๒๕๕๙

๕) การส่งเสริมกลไกการประกันคุณภาพในอาเซียน (ร่วมกับประเทศมาเลเซีย) โดยพัฒนาความกลมกลืน ส่งเสริมความเชื่อมโยง และสร้างความเข้มแข็งให้การอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะดำเนินการร่วมกับ ASEAN Quality Assurance Network (AQAN), EU-SHARE และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (Implement the ASEAN Regional Quality Assurance and its established information linkages both online and Centers in higher education institutions and Strengthen existing Regional Quality Assurance on Higher Education (degree-based) for students and academic staff)

๔.๒ เห็นชอบ

๔.๒.๑ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้กับเด็กตกหล่น (ASEAN Declaration on Strengthening Education for Out-of-School Children and Youth (OSCY)) ที่ประชุมอภิปรายเนื้อหา (ร่าง) ปฏิญญาฯ และเห็นชอบ ดังนี้

- ให้ปรับคำว่า “Children” ใน (ร่าง) ปฏิญญาฯ เป็นคำว่า “Children and Youth” โดยไม่เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญหรือขอบเขตของผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของ (ร่าง) ปฏิญญาฯ ฉบับนี้ ด้วยเหตุผลที่ว่า การปรับปรุงถ้อยคำดังกล่าวจะครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีลงมา

(ตามที่ระบุในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Child Rights Convention : CRC) ทั้งนี้ ที่ประชุมอภิปรายให้ข้อคิดเห็นว่าคำจำกัดความของ “Children” และ “Youth” ของประเทศสมาชิกอาเซียนมีความแตกต่างกันตามแต่ละประเทศ จึงเห็นควรให้ระบุทั้งสองคำเพื่อให้มั่นใจได้ว่าปฏิญญา ดังกล่าวมีความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายในทุกภูมิภาค

- ให้เสนอ (ร่าง) ปฏิญญาฯ ดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio Cultural Community - ASCC -Council Meeting) เพื่อให้บรรจุเป็นวาระรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ ณ สปป. ลาว ในเดือนกันยายน ๒๕๕๙

๔.๒.๒ *โครงสร้างการบริการของคณะกรรมการจัดทำกรอบอ้างอิงคุณวุฒิอาเซียน (ASEAN Qualifications References Framework – AQRF : Governance and Structure) ที่ประชุมเห็นชอบโครงสร้างการบริการของคณะกรรมการจัดทำกรอบอ้างอิงคุณวุฒิอาเซียน เพื่อสนับสนุนการทำงานข้ามสาขา ระหว่างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน*

๔.๒.๓ (ร่าง) *กฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network) ที่ประชุมพิจารณาเห็นชอบการปรับแก้เนื้อหา (ร่าง) กฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ดังนี้*

- ปรับข้อ ๒ (Article 2) เป้าหมาย (Objectives) ใน (ร่าง) กฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน โดยตัดข้อความว่า “to serve as the policy oriented body in higher education in ASEAN region” และเปลี่ยนเป็น “to provide a platform for discussion on policy development for ASEAN Higher Education” โดยที่ประชุมพิจารณาเห็นว่าเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนควรเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเวทีสำหรับพัฒนา/สร้างนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษามากกว่าจะเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่หลักในการออกนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา

- ตัดข้อ ๔ (Article 4) สภาที่ปรึกษา (Advisory Council) โดยที่ประชุมเห็นว่าการมีสภาที่ปรึกษาจะสร้างความซ้ำซ้อนให้กับการบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ดังนั้น เพื่อคงความเป็นอิสระทางวิชาการและความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามเป้าประสงค์ที่ผู้นำและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียนได้กำหนดไว้ จึงเห็นควรให้ตัดสภาที่ปรึกษาออกและให้เพิ่มคำว่า “SOM-ED leader as ex-officio of the Board of Trustees” ในข้อ ๕ (Article 5) คณะกรรมการอำนวยการ AUN (Board of Trustees) เข้ามาแทนที่

ทั้งนี้ ที่ประชุมพิจารณาเห็นชอบให้ปรับแก้เนื้อหาตามข้างต้น และให้สำนักเลขาธิการอาเซียนแจ้งเวียนเอกสารการปรับแก้เพื่อที่ประชุมรับรองและพิจารณาจัดการลงนาม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในโอกาสต่อไป

๔.๒.๔ *การสมัครเข้าเป็นสมาชิกภายใต้ภาคผนวก ๒ ของกฎบัตรอาเซียนของเครือข่ายการประกันคุณภาพทางการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Quality Assurance Network - AQAN) ที่ประชุมเห็นชอบการรับ “เครือข่ายการประกันคุณภาพทางการศึกษาของอาเซียน (AQAN)” เข้าเป็นสมาชิกภายใต้ภาคผนวก ๒ ของกฎบัตรอาเซียน*

๕. **การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม ครั้งที่ ๓ (3rd ASEAN Plus Three on Education Ministers Meeting)** ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๑.๐๐ น. มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจา ๓ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น รองเลขาธิการอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ และได้พิจารณาในประเด็น ดังนี้

๕.๑ แนวทางการจัดทำใบรับรอง
ผลการศึกษาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก (Guidelines on
Transcripts for Exchange Students) ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการ
อาเซียนบวกสามด้านการศึกษา มีสาระสำคัญเพื่อใช้เป็น
แนวทางอ้างอิงสำหรับการถ่ายโอนหน่วยกิตแลกเปลี่ยน
นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการถ่ายโอนหน่วยการเรียน
ระหว่างกัน โดยที่ประชุมได้ตกลงร่วมกันให้ประเทศสมาชิก
ที่เข้าร่วมโครงการใช้เอกสารดังกล่าวในการเทียบโอนหน่วย
การเรียน และจัดให้มีรูปแบบของใบรับรอง

ผลการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ๖ ด้านได้แก่ (๑) ข้อมูลเจ้าของผลการเรียน (Information identifying the holder of transcripts) (๒) ชื่อสถาบันที่ออกใบรับรอง (Information identifying the study program at host university) (๓) ข้อมูลและผลการเรียน (Information on the contents and results obtained) (๔) การคำนวณหน่วยการเรียน (Credit mechanism) (๕) ระเบียบผลการเรียน (Grading scheme) (๖) ข้อมูลเพิ่มเติม (Additional information) และ (๗) แบบแสดงผลการศึกษา (Certification of the transcripts) โดยที่ประชุมเห็นชอบแนวทางการจัดทำใบรับรองผลการศึกษาร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสามเพื่อให้แนวทางดังกล่าวส่งเสริมการเคลื่อนย้ายระหว่างกันด้วยการถ่ายโอนหน่วยการเรียนและการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับอุดมศึกษาระหว่างกัน

๕.๒ การดำเนินความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสามด้านการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๖๐ (ASEAN Plus Three Plan of Action on Education 2010 – 2017) ที่ประชุมพิจารณาความร่วมมือภายใต้แผนปฏิบัติการฯ และพบว่าจากกิจกรรมรวม ๗๗ โครงการ ปัจจุบันยังมีโครงการที่ไม่มีประเทศเจ้าภาพจำนวนทั้งสิ้น ๑๘ โครงการ ซึ่งในจำนวนนี้ อินโดนีเซียได้รับเป็นเจ้าภาพเพิ่มเติมจำนวน ๑ โครงการ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาร่วมกันในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา (joint study programme on Higher Education and TVET)

ในส่วนของประเทศไทย ได้รับเป็นเจ้าภาพในโครงการจำนวน ๑๖ โครงการ อาทิ (๑) การสนับสนุนการลงทุนทางการศึกษา และฝึกอบรมเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาโดยการจัดค่ายผู้นำเยาวชน การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๒) การส่งเสริมความร่วมมือการสร้างเครือข่ายการวิจัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยอาเซียน อาทิ การจัดการกิจกรรมโรงเรียนภาคฤดูร้อน การจัดงานวิจัยร่วมและการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับการจัดทำงานวิจัยร่วม (๓) การส่งเสริมความร่วมมือด้านการอุดมศึกษาผ่านเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน อาทิ การจัดตั้งเครือข่ายงานวิจัย การจัดประชุม ASEAN Plus Three Congress (๔) การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนนักวิจัย/นักวิชาการในกรอบอาเซียนบวกสาม อาทิ การจัดตั้งเครือข่ายงานวิจัย การจัดตั้งกองทุนวิจัยร่วม และ (๕) การปลูกฝังอัตลักษณ์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนอาเซียนศึกษาและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา อาทิ การเสริมสร้างคุณค่าและความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของภูมิภาค การบรรจุการสอนเรื่องแนวคิดและมรดกทางวัฒนธรรมในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และการพัฒนาหลักสูตรอาเซียนศึกษาและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้พิจารณาความก้าวหน้าการดำเนินกิจกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ และเห็นชอบให้มีการจัดประชุมขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อพิจารณาความสำคัญของโครงการที่ยังไม่ได้มีผู้รับเป็นเจ้าภาพ และจัดทำแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องตามแผน ๕ ปีด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓

และกำหนดแนวทางการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในกรอบอาเซียนบวกสาม ทั้งนี้ ที่ประชุมมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการดำเนินความร่วมมืออาเซียนบวกสามที่ผ่านมาโดยส่วนใหญ่ดำเนินความร่วมมือในระดับการอุดมศึกษา จึงเห็นควรให้สานต่อการดำเนินการเพื่อให้เกิดความร่วมมือในระดับดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมต่อไป

๖. การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกด้านการศึกษ ครั้งที่ ๓ (3rd East Asia Summit on Education Ministers Meeting) ในวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๔.๐๐ – ๑๕.๓๐ น. มีผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ ประเทศคู่เจรจา ๘ ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี สหพันธรัฐรัสเซีย สหรัฐอเมริกา รองเลขาธิการอาเซียนด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ผู้อำนวยการสำนักบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการซีมีโอ และได้พิจารณาในประเด็น ดังนี้

๖.๑ ความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการเอเชียตะวันออกด้านการศึกษ . ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ (East Asia Summit Education Plan of Action 2011-2015) ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเอเชียตะวันออกด้านการศึกษ พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ และเน้นย้ำเป้าหมายการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าวในการแสวงหาความเป็นไปได้ในการสานต่อและพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน โดยประเทศคู่เจรจาที่เป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมในกรอบความร่วมมือนี้ประกอบด้วย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น

๖.๒ การดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ในอนาคต ที่ประชุมอภิปรายถึงการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในอนาคต และขอบคุณออสเตรเลียที่ได้จัดทำเอกสารทบทวนการดำเนินความร่วมมือภายใต้กรอบเอเชียตะวันออกด้านการศึกษ ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นว่าการสานต่อกิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้วภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ตามความสมัครใจ และเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับความร่วมมือด้านการศึกษ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนต่อประชาชน และให้ความสำคัญกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันให้สอดคล้องตามแผน ๕ ปี ด้านการศึกษของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ ต่อไป

ทั้งนี้ ประเทศเมียนมาจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๑๐ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ในปี ๒๕๖๑

๗. การหารือทวิภาคี

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทยหารือทวิภาคีกับ H.E. Ng Chee Meng รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ ในประเด็นการจัดทำ Digital Classroom ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้มาจากการประชุม SDEM ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยประเทศไทยเสนอให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสร้างห้องเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ร่วมกัน โดยเริ่มต้นจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และขยายไปสู่การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ โดยขอให้สิงคโปร์ใช้ศูนย์ RELC เป็นแม่ข่ายในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและกระจายสัญญาณ (Broadcast) ไปยังประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากสิงคโปร์มีผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ และมีหลักสูตรการสอนที่ดีรวมทั้ง มีการฝึกอบรมครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ได้ตอบรับข้อเสนอดังกล่าวเพื่อมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป โดยให้ข้อสังเกตว่าควรเริ่มดำเนินการในลักษณะทวิภาคีก่อนขยายผล

ไปสู่ระดับภูมิภาค เนื่องจากหากดำเนินการในคราวเดียวพร้อมกันทั่วภูมิภาคอาจมีอุปสรรคในเรื่องของความชัดเจนของคลื่นความถี่ อุปกรณ์พื้นฐานการรับสัญญาณ รวมทั้งความสัมพันธ์ของหลักสูตรการศึกษาของประเทศต่าง ๆ ที่อาจไม่ได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ในท้ายสุดของการหารือฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของทั้งสองประเทศได้แสดงความยินดีต่อกันที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างกันในครั้งนี้ โดยสิงคโปร์ยินดีให้การสนับสนุนประเทศไทยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และการพัฒนาการศึกษาในทุกกระดับ ในขณะที่ประเทศไทยเล็งเห็นการศึกษาที่ก้าวหน้าของสิงคโปร์สามารถนำมาเป็นต้นแบบที่ดีในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยได้ในอนาคต

๘. ข้อคิดเห็นของที่ประชุม

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๙ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เป็นการประชุมระดับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการอาเซียน และประเทศคู่เจรจาเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน โดยในการประชุมครั้งนี้ พบว่า ประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับประเด็น ดังนี้

๘.๑ การคำนึงถึงจุดเปลี่ยนในความร่วมมือระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Post-2015) และการสานต่อการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน โดยประเทศสมาชิกให้ความสำคัญกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ โดยในมิติด้านการศึกษามองว่าการสานต่อกิจกรรมความร่วมมือด้านการศึกษาที่ดำเนินการมาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเห็นควรให้มีการดำเนินการในเชิงลึกและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยประเด็นที่ประเทศสมาชิกให้ความสนใจและมีผลการดำเนินความร่วมมือที่มีนัยสำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมเคลื่อนย้าย/แลกเปลี่ยนระหว่างกัน การถ่ายโอนหน่วยการเรียน การจัดทำกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกยังให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่สอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal) ขององค์การสหประชาชาติ และการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Education for Sustainable Development) ด้วย

๘.๒ การบูรณาการกลไกความร่วมมือด้านการศึกษาที่เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือต่าง ๆ โดยในเรื่องนี้ ประเทศสมาชิกเห็นพ้องกันว่าปัจจุบันมีกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศจำนวนมากทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี ซึ่งกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ได้มีความพยายามพัฒนากลไกความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน อาทิ ๑) การถ่ายโอนหน่วยการเรียน มีระบบ AIMS ของซีมีโอโรเฮด และ ACTs ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ๒) การประกันคุณภาพการศึกษา มีระบบ AUN-QA และ AQAN เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้านการศึกษา ที่ประชุมจึงเห็นควรให้มีการจัดทำมาตรฐานหรือบูรณาการการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและประเทศสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๓ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ในภูมิภาคให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา จากประเด็นข้างต้นที่ปัจจุบันมีกรอบความร่วมมือด้านการศึกษามากในหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น ที่ประชุมจึงเห็นควรให้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในภูมิภาคทั้งทางด้านสถานที่ ความเชี่ยวชาญ บุคลากร และกรอบความร่วมมือที่มีอยู่เดิมในปัจจุบันในการดำเนินกิจกรรมของภูมิภาค พัฒนาความเข้มแข็งให้กับกลไกความร่วมมือดังกล่าวเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และพัฒนาระบบการทำงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในภูมิภาค

๘.๔ การจัดตั้งกองทุนร่วมด้านการศึกษาของอาเซียน (Establishment of ASEAN Education Fund) แม้ว่าในเบื้องต้นประเทศสมาชิกอาเซียนยังไม่มีประเทศใดให้ความเห็นชอบกับแนวคิดดังกล่าว เนื่องจากยังไม่มีเงื่อนไขที่ชัดเจนและบางประเทศแสดงจุดยืนว่ายังไม่พร้อมให้การสนับสนุนทางการเงินต่อกิจกรรมด้านการศึกษาของอาเซียน อย่างไรก็ตาม กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า การหยิบยกประเด็นเรื่องการจัดตั้งกองทุนร่วมมานี้ นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่ประเทศสมาชิกจะได้พัฒนา เรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินทุน การระดมเงินทุน จากประเทศคู่เจรจาและองค์กรที่สนใจ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการศึกษาที่มีความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

๘. ประโยชน์ต่อประเทศไทย

๘.๑ การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ ๘ และการประชุมที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงประเทศไทยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดและรูปแบบ การพัฒนาการศึกษาของแต่ละประเทศ ซึ่งประเทศไทยสามารถนำแนวปฏิบัติ ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยได้

๘.๒ การที่ประเทศไทยเป็นผู้นำในการเสนอแนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม (Inclusive Education) และนำเสนอแนวคิดดังกล่าวผ่านการจัดทำ (ร่าง) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาให้กับเด็กตกหล่น (ASEAN Declaration on Strengthening Education for the Out-of-School Children and Youth : OOSCY) นับเป็นก้าวสำคัญในการส่งเสริมการสร้างโอกาสทางการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนให้กับกลุ่มเป้าหมายในภูมิภาค โดยประเทศไทย ร่วมกับสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และสำนักเลขาธิการอาเซียนจะได้พัฒนาแผนปฏิบัติการฯ เพื่อขับเคลื่อนปฏิญญาฯ ฉบับนี้ภายหลังจาก ที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๒๘ ในเดือนกันยายน ๒๕๕๙ ณ สปป. ลาว

๘.๓ การดำเนินงานตามแผน ๕ ปีด้านการศึกษาของอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ (ASEAN 5-Year Work Plan on Education 2016 - 2020) จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของประเทศไทย และต่อกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการในทุกๆระดับ ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ รวมทั้ง ยังเป็นการเสริมสร้าง เครือข่ายความร่วมมืออันจะนำมาซึ่งการพัฒนาการศึกษาของภูมิภาคร่วมกันต่อไป

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

พฤษภาคม ๒๕๕๙